
6 Een markteconomie

Economisch was de republiek in de gouden eeuw enorm welvarend. Dit had ons land te danken aan een aantal factoren. In deze paragraaf gaan we vooral in op de Nederlandse productiefactoren in de gouden eeuw. Naast Productie verdiende de republiek ook geld aan handel. Omdat de overzeese handel een enorm uitgebreid gebeuren was zullen wij hier dieper op ingaan in de vorige paragraaf.

Tulpen

De Tulp die geïmporteerd was uit China en klein Azië werden in de middeleeuwen vaak als status symbool gezien. In 1562 kwamen de eerste bollen naar Antwerpen waar al snel de schoonheid van deze bloem werd gezien. Hierop volgde een enorme groei in aanzien en populariteit van de tulp. De meest gewilde soort was de Semper Augustus met een rode vlam en een witte achtergrond. Door de grote populariteit van de tulpen in de republiek werd Nederland ook wel tulpenland genoemd. De gekte in de tulp was kenmerkend voor de economie van de republiek die in de jaren 70 van de 16e eeuw tot bloei was gekomen.

Het graan

In Noord Holland liep men in de middeleeuwen al tegen een aantal problemen aan. Een van de grootste beperkingen was de veengrond die door de ontwatering inklonk. Door het niet kunnen gebruiken van grond ging men zich meer bezighouden met visserij en textielnijverheid. Dit werd mede mogelijk gemaakt door de opgekomen handel. Deze handel zorgde ervoor dat er veel graan kon worden geïmporteerd uit bijvoorbeeld Engeland of Scandinavië.

In het zuiden was de graanlandbouw echter een stuk succesvoller, zo werd in Zeeland (met de nodige kennis) succesvol graan verbouwd. In het zuiden was echter ook onderling een groot verschil Dit bracht wel een aantal problemen met zich mee namelijk het verschil in opbrengst en het ontstaan van een centrum en een periferie. Zo werd er in Zeeland per hectare bijna dubbel zo veel opgebracht Als in Maastricht. Dit was te danken aan de vruchtbare zeeklei. Dit betekende overigens niet dat de landbouw in Zeeland makkelijk was, het grondwater was namelijk erg brak.

Visserij

Zoals eerder gezegd waren er een aantal problemen in de republiek met de landbouw, hierdoor werd er meer visserij bedrijft waardoor de Nederlanders Europees marktleider waren in onder andere de haringhandel. Dit was te danken aan de goede organisatie hiervan.

Overige landbouw producten

Naarmate de graanprijs in de 17e eeuw zakte moesten de Zeelanders andere producten vinden om in te handelen. Deze handel vond men. In de wortelen van de meekramp. Hier kon verf voor textiel mee worden gemaakt, dit kon veel geld opleveren. Echter was het proces erg kapitaal intensief en was niet voor iedere boer bereikbaar.

Een ander opmerkelijk product dat werd verbouwd in de 17e eeuw was tabak. Dit werd veel verbouwd op de gelderse Veluwe. Een groot voordeel van de handel in tabak was dat de tabak het hele jaar verbouwd kon worden met het gebruik van de juiste mest. Deze methode was veel minder kapitaalintensief dan de verfproductie, dit zorgde ervoor dat ook kleine boeren dit relatief eenvoudig konden verbouwen. Het nadeel van deze productie was dat deze zeer arbeidsintensief was en dus een enorme aandacht nodig had.

Op de Nederlandse eilanden verbouwde veel veehouderijen Hennep, hiervan werd vaak touw gemaakt. Deze productie was net als tabak weinig kapitaalintensief maar juist wel arbeidsintensief.

handel

Na de overzeese ontdekkingen van Amerika en India werd het handelsevenwicht verplaatst van het Middellandse Zee gebied naar de Atlantische oceaan. Dit betekende dat er nieuwe (machtige) handelsorganisaties opkwamen. Deze Nederlandse handelsorganisaties waren er bevoordeelt omdat deze in de jaren daarvoor al veel hadden gehandeld in graan. Ook waren de schepen erg geavanceerd voor de tijd met de fluyt schepen als topstuk. Deze ontwikkelingen legde de basis voor de VOC en de WIC waar aan Nederland een mooi stukje welvaart had te danken. Ook heeft de opstand veel bijgedragen aan de overzeese handel, hierdoor kon de republiek handelen met overzeese gebieden zonder toestemming van iets te vragen.

Kortom de economie van de republiek stond bekend omdat deze;

Gecommercialiseerd was,

Eerst was de tulpe een bloem voor de liefhebbers maar door de zeldzaamheid werd een begerenswaardig object. Steeds populairder -> stijging van de prijs; het werd een investering. Deze bollenspeculatie had in binnen en buitenland de aandacht gevestigd op de tulpe. Het was de best mogelijke reclame voor de bloem en Holland werd op de kaart gezet als tulpenland.

Internationaal georiënteerd was,

De tulpen kwamen uit het buitenland en werden door Hollandse agrariërs al snel meester gemaakt (handel met Azië ook altijd nog goed voorbeeld). Een breed sociaal draagvlak had mensen die geld hadden investeerden in de economie. Door economische bloei waren er ook andere mensen die wilden investeren in bijv. de tulpen. Met betrekkelijk weinig kapitaal kon men in de kweek en handel van de tulpen stappen. Zo werd 1 van de 2 zeldzame zwarte tulpen in de Republiek gekweekt door een Haagse schoenmaker.

Had de Republiek een moderne economie? (vraag is wat is modern)

Republiek had een hoog peil van verstedelijking. Door productiviteitsstijgingen in alle sectoren was arbeidsdeling mogelijk en kon zich een dynamische arbeidsmarkt ontwikkelen. Door de economische bloei was er een sterke consumptieve vraag.